

MUR

MOTSTÅNDSKRAFT HOS
UTBETALANDE OCH
RÄTTSVÄRDANDE MYNDIGHETER

Datum:
2026-09-10

MUR Individuppgifter

2025-09-01 – 2026-08-31

Innehållsförteckning

MUR Individuppgifter	1
Sammanfattning	3
Inledning.....	3
Initiativet MUR	3
Arbetsgruppens uppdrag	3
Arbetsgruppens mål	4
Bakgrund.....	4
Om individuppgifterna	4
Falska individuppgifter	5
Arbetet i Individuppgifter.....	5
Arbetsgruppens deltagare	5
Arbetsätt och genomförande	5
Individuppgifterna hos myndigheter och arbetslöshetskassor	6
Att bedöma individuppgifternas tillförlitlighet	7
Utbetalningsmyndighetens roll	8
Resultat och effekter.....	9
Slutsatser, rekommendationer och utvecklingsbehov.....	9
Markerade individuppgifter	9
Nya eller ändrade individuppgifter	10
Bilagor	10

Sammanfattning

Arbetsgruppen Individuppgifter har samverkat i syfte att öka kunskapen om individuppgifter.

Arbetsgruppen har haft särskilt fokus på

- hur individuppgifterna hanteras och används i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
- Skatteverkets möjlighet att markera individuppgifter
- myndigheters och arbetslöshetskassors möjligheter att bedöma individuppgifternas tillförlitlighet
- Utbetalningsmyndighetens roll och bidrag när det kommer till att förhindra att felaktiga individuppgifter används som underlag för utbetalningar och förmåner från välfärden.

Arbetet har bland annat resulterat i ett informationsmaterial som ska kunna användas för att sprida kunskap om individuppgifterna hos myndigheter och arbetslöshetskassor.

Arbetsgruppen kan konstatera att det finns utmaningar för myndigheter och arbetslöshetskassor när det kommer till att identifiera misstänkt falska individuppgifter. Här utgör Skatteverkets markeringar av uppgifterna ett bra stöd.

Inledning

Initiativet MUR

MUR – ”Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter, mot missbruk och brott i välfärdssystemen” startades av Försäkringskassan år 2019 för att intensifiera och utveckla arbetet mot välfärdsbrott. Idag deltar 26 myndigheter i nätverket.

Välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar skadar inte bara samhället genom att skattemedel hamnar i fel fickor. Det undergräver också förtroendet för välfärdssystemen och i förlängningen skadar det alla medborgares vilja att göra rätt.

Nätverket ska arbeta för att utveckla myndigheternas förmåga att identifiera och förhindra missbruk och brott mot välfärdssystemen, på kort och lång sikt. Det ska också värna om och stärka legitimiteten och förtroendet för välfärdssystemen.

Inom initiativet bildas arbetsgrupper för att samverka kring olika frågor, och arbetsgruppen Individuppgifter är en sådan.

Arbetsgruppens uppdrag

Arbetsgruppen startades med det övergripande syftet att öka den kollektiva kunskapen om individuppgifterna i arbetsgivardeklarationen. Individuppgifternas rättsliga ställning skulle tydliggöras liksom vad en myndighet eller arbetslöshetskassa kan förvänta sig vad gäller tillförlitlighet och kvalitetssäkring när en individuppgift hämtas in från Skatteverket.

Det var också viktigt att sprida kunskaper om Skatteverkets möjligheter att fatta beslut kopplade till individuppgifterna och möjligheterna att skicka signaler när en falsk individuppgift upptäckts.

Inom ramen för uppdraget skulle det även bli tydligt vilken roll Utbetalningsmyndighetens kan spela när det kommer till att förhindra exempelvis felaktiga utbetalningar som grundar sig på individuppgifter.

Arbetsgruppen startade i september 2025 och avslutas i augusti 2026.

Arbetsgruppens mål

Arbetsgruppens övergripande mål har varit att öka den kollektiva kunskapen om individuppgifterna.

Bakgrund

Tillgången till individuppgifter ökar hos utbetalande myndigheter och arbetslöshetskassor och är ibland det huvudsakliga beslutsunderlaget vid beräkning av exempelvis förmåner. Det är därför viktigt att de är så korrekta som möjligt och att utbetalande myndigheter kan kontrollera dem.

Myndigheter och arbetslöshetskassor behöver få en större förståelse för konstruktionen bakom systemet med individuppgifter och drivkrafterna hos de som medvetet lämnar falska uppgifter. Det är viktigt att det blir känt att varje myndighet eller arbetslöshetskassa som får tillgång till individuppgifterna har ansvar för att bedöma deras tillförlitlighet.

En falsk individuppgift kan bidra till att stora belopp betalas ut felaktigt. De krafter som vill utnyttja systemet är fullt medvetna om betydelsen av individuppgifterna och de brottsvinster som kan uppstå om inte någon reagerar på en falsk uppgift.

Om individuppgifterna

Den som är skyldig att göra skatteavdrag, betala arbetsgivaravgifter eller har gjort skatteavdrag utan att vara skyldig till det ska lämna en arbetsgivardeklaration.

En arbetsgivardeklaration ska bland annat innehålla uppgift om sammanlagda skatteavdrag och arbetsgivaravgifter. Detta ska redovisas i deklarationens huvuduppgift. Vidare ska en arbetsgivardeklaration innehålla uppgift om bland annat ersättning och skatteavdrag för varje betalningsmottagare. Detta ska redovisas i deklarationens individuppgift.

Skatteverket kan fatta beslut om sammanlagda skatteavdrag och arbetsgivaravgifter för en redovisningsperiod. Skatteverket kan också fatta beslut om en betalningsmottagares slutliga skatt och pensionsgrundande inkomst för ett beskattningsår. Skatteverket kan dock inte fatta beslut om innehållet i en individuppgift och inte heller ta bort en individuppgift. Individuppgifter som lämnas i en arbetsgivardeklaration utgör uppgifter i en handling som ges in till Skatteverket och är därför att betrakta som inkomna handlingar enligt tryckfrihetsförordningen. Skatteverket får inte ändra innehållet i en allmän handling. Om Skatteverket frångår utbetalarens redovisning vid ett beslut om arbetsgivaravgifter, skatteavdrag, slutlig skatt eller pensionsgrundande inkomst innebär det alltså inte att individuppgifterna ändras.

När en myndighet eller arbetslöshetskassa hämtar in individuppgifter från Skatteverket kommer de visas upp i det skick som uppgiftslämnaren lämnade dem. Om uppgiftslämnaren kommit in med en begäran om omprövning och ändrat individuppgiften är det den senast lämnade uppgiften som visas upp. En myndighet eller arbetslöshetskassa har möjlighet att ta del av eventuella förekomster av historiska individuppgifter som hör samman med den aktuella individuppgift som begärs ut.

Om Skatteverket fattar ett beslut avseende arbetsgivaravgifter, avdragen skatt eller slutlig skatt och i detta beslut bortser från en eller flera lämnade individuppgifter kan Skatteverket markera dem i beskattningsdatabasen. Om en myndighet eller arbetslöshetskassa begär ut en individuppgift som har en markering kommer även markeringen att lämnas ut. Markeringen är en signal om att Skatteverket inte alls eller bara delvis lagt uppgiften till grund för uttag av arbetsgivaravgifter och/eller beskattning.

Falska individuppgifter

I en falsk individuppgift lämnar uppgiftslämnaren medvetet felaktiga uppgifter om utbetald ersättning och avdragen skatt. Ofta handlar det om så kallad överrapportering, vilken innebär att uppgiftslämnaren redovisat en högre ersättning än den som faktiskt betalats ut.

Arbetet i Individuppgifter

Arbetsgruppens deltagare

Arbetsgruppen har bestått av representanter från följande myndigheter och arbetslöshetskassor:

- Arbetsförmedlingen
- Centrala studiestödsnämnden
- Ekonomistyrningsverket (deltog fram till sammanslagningen med Utbetalningsmyndigheten)
- Försäkringskassan
- Inspektionen för vård och omsorg
- Kriminalvården
- Kronofogdemyndigheten
- Migrationsverket
- Pensionsmyndigheten
- Polismyndigheten
- Skatteverket
- Sveriges a-kassor
- Utbetalningsmyndigheten
- Åklagarmyndigheten

Arbetssätt och genomförande

Arbetsgruppen träffades för ett uppstartsmöte i Sundbyberg den 2 oktober. Deltagarna presenterade sig själva, sin myndighet eller arbetslöshetskassa och vilken roll individuppgifterna spelar i deras respektive verksamheter. Vidare diskuterades uppdragsbeskrivningen, förväntningar och vägen framåt.

Arbetsgruppen bestämde att arbetet skulle delas in på följande sätt:

- individuppgifterna i Skatteverkets beskattningsverksamhet,
- Skatteverkets möjlighet att markera individuppgifter
- myndigheters och arbetslöshetskassors möjlighet att ta del av, behandla och bearbeta informationen i individuppgifterna
- Utbetalningsmyndighetens roll och bidrag när det kommer till exempelvis riskvärdering

Vid ett digitalt möte senare i oktober redogjorde Skatteverket för hur individuppgifterna hanteras och används i beskattningsverksamheten.

I november informerade Skatteverket om markerade och falska individuppgifter.

Den 10 februari träffades arbetsgruppen åter i Sundbyberg. Denna gång för att bland annat diskutera respektive myndighets och arbetslöshetskassas möjlighet att bedöma individuppgifternas tillförlitlighet och möjligheterna att frånga uppgifterna vid exempelvis ett beslut om en utbetalning. Diskussionen föregicks av att deltagarna undersökt förutsättningarna i sina respektive organisationer.

I april höll Utbetalningsmyndigheten en digital workshop kopplad till deras möjligheter att hindra att felaktiga individuppgifter används för utbetalningar från välfärden.

Vid det avslutande mötet i Sundbyberg den 21 maj gick arbetsgruppen igenom det utkast till informationsmaterial som Skatteverket tagit fram. Vidare diskuterades de slutsatser och rekommendationer som arbetsgruppen vill lämna i slutrapporten.

Individuppgifterna hos myndigheter och arbetslöshetskassor

Individuppgifterna används för många olika ändamål hos myndigheter och arbetslöshetskassor. De tjänar ofta som underlag vid kontroller i samband med att olika ersättningar ska betalas ut eller vid efterkontroller av redan utbetalda ersättningar.

Individuppgifterna spelar också en roll i ärenden gällande exempelvis

- tillståndsprovning
- tillsyn
- upphandling
- indrivning
- skuldsanering
- arbetstillstånd
- medborgarskap
- återtagande av brottsvinster
- självständigt förverkande

Mer specifikt kan det handla om att myndigheten eller arbetslöshetskassan behöver

- verifiera anställningar
- kontrollera att en person inte har andra anställningar
- avgöra om en sökande ska skrivas in eller ut från vissa program
- granska leverantörer
- kontrollera om en arbetssökande utfört arbete i tillräcklig omfattning
- kontrollera hur tjänsteinkomster fördelar sig mellan olika tidsperioder

- säkerställa/kontrollera att rätt information getts vid ansökan
- initiera återbetalningar
- bevisa bulvan eller målvaktsupplägg
- bevis för oriktigt uppgiftslämnande
- underlag vid utmätning av lön
- kontrollera betalningsförmåga
- kontrollera om en viss nivå av försörjning uppnås
- kontrollera inkomstnivå
- kontrollera vilka arbetsgivare och tjänstepensionsbolag en sökande har

I vissa fall utgör individuppgifterna ensamt beslutsunderlag medan de i andra fall är en del av ett bredare underlag.

Individuppgifterna används också vid kartläggningsarbete och analyser samt i urvalsmodeller.

Att bedöma individuppgifternas tillförlitlighet

Arbetsgruppen har diskuterat myndigheternas och arbetslöshetskassornas möjligheter att bedöma individuppgifternas tillförlitlighet. I förlängningen handlar det om att minska risken för att falska individuppgifter läggs till grund för exempelvis ett beslut om en utbetalning.

Diskussionerna har utgått från de uttalanden som gjorts i proposition 2016/17:58 samt i utredningarna ”En utvecklad arbetsgivardeklaration – åtgärder mot missbruk av välfärdssystemen” (SOU 2023:47) och ”Ett datalyft mot fel, fusk och frånvaro” (SOU 2025:108).

I proposition 2016/17:58 anges på sidan 91 att varje myndighet eller arbetslöshetskassa som hämtar in uppgifter, som lämnats i en arbetsgivardeklaration, från Skatteverket är skyldig att själv bedöma uppgifternas tillförlitlighet.

I SOU 2023:47 konstaterar utredningen på sidan 106 att varje myndighet eller arbetslöshetskassa som får tillgång till individuppgifterna bör ha fortsatt ansvar för att bedöma deras tillförlitlighet.

I SOU 2025:108 skriver utredningen på sidan 441 att *”Det faktum att uppgifterna tillhandahålls av just Skatteverket kan av de myndigheter som hämtar individuppgifter tolkas som en garanti för att uppgifterna är kvalitetssäkrade, vilket de alltså inte är. Det är i stället upp till berörda myndigheter att bedöma uppgifternas riktighet.”*

I diskussionerna framkom att myndigheter och arbetslöshetskassor har en begränsad tillgång till avstämningsmaterial och indikatorer som kan visa att en individuppgift inte är tillförlitlig. Det är särskilt svårt att identifiera och fånga upp falska individuppgifter i de automatiserade processer som föregår en utbetalning. Möjligheterna är större vid efterkontroller.

Flera av de indikatorer som Skatteverket använder sig av för att hitta misstänkt falska individuppgifter är hänförliga till uppgiftslämnarna och dess företrädare. Utbetalande myndigheter och arbetslöshetskassor saknar ofta tillgång till den information som krävs för att kunna nyttja den här typen av indikatorer.

Andra indikatorer som kan tala för att en individuppgift är falsk kopplar till händelser på utbetalarens eller mottagarens konto. Det krävs att myndigheten eller arbetslöshetskassan har rätt att begära in kontouppgifter från banker via tredjemansförelägganden för att dessa indikatorer ska kunna tillämpas.

Arbetsgruppen konstaterade att förutsättningarna för att kunna identifiera individuppgifter som inte är tillförlitliga skiljer sig mellan olika myndigheter och processer, men den samlade bild som kommer fram är att möjligheterna är begränsade. De markeringar som Skatteverket sätter i anslutning till en individuppgift underlättar riskhanteringen och skapar förutsättningar för att kunna neka en utbetalning eller förmån.

När falska, ej tillförlitliga individuppgifter, diskuteras är det viktigt att komma ihåg att varje år lämnas cirka 130 miljoner individuppgifter till Skatteverket. I rapporten *"Falska inkomstuppgifter i arbetsgivardeklarationer: en omfattningsbedömning"* från 24 april 2026 bedömer Skatteverket att cirka 36 000 av dessa är misstänkt falska. Analysen baserades på individuppgifter avseende inkomståret 2023 där inkomst- eller skattebelopp avsiktligt överdrivits. Uppskattningen skulle innebära att 0,03 % av alla lämnade individuppgifterna är falska.

Utbetalningsmyndighetens roll

Utbetalningsmyndigheten har flera uppdrag som är kopplade till arbetet mot felaktiga utbetalningar. Det grundläggande uppdraget är att förebygga, förhindra och upptäcka felaktiga utbetalningar.

Den största delen av verksamheten består av dataanalys och granskning. Utbetalningsmyndigheten utvecklar egna kontrollmodeller för att identifiera utbetalningar som kan antas vara felaktiga. Individuppgifter kan ingå som en av flera parametrar i analyserna. Inom denna verksamhet arbetar myndigheten även med att identifiera och motverka avancerade angrepp mot välfärdssystemen. När analyserna ger träff på utbetalningar som skulle kunna vara felaktiga granskas dessa. Vid en fördjupad granskning kan information hämtas in från banker och statliga myndigheter.

Resultatet av dataanalysen och granskningen kallas för underrättelser. Underrättelserna skickas till de myndigheter och arbetslöshetskassor som beslutat om utbetalningen som kan antas vara felaktig. Den mottagande myndigheten eller arbetslöshetskassan tar utifrån underrättelsen ställning till om en felaktig utbetalning har skett. De beslutar även om att eventuellt stoppa utbetalningar, kräva tillbaka felaktigt utbetalda belopp eller upprätta en polisanmälan. Utbetalningsmyndigheten får återkoppling om resultatet för att kunna utvärdera och vidareutveckla urvalsmodellerna.

Utbetalningsmyndigheten har även ett kunskapsuppdrag som innebär att myndigheten ska samla in och sprida kunskap om felaktiga utbetalningar till myndigheter och arbetslöshetskassor. Som en del av detta arbete publicerar Utbetalningsmyndigheten bland annat kunskapsrapporter på sin webbplats.

Utbetalningsmyndigheten bidrar också till arbetet mot organiserad brottslighet. Enligt 2 § lagen om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet är de myndigheter som omfattas av lagen skyldiga att lämna uppgifter till varandra. Med hjälp av applikationen Periskop kan Utbetalningsmyndigheten på begäran snabbt ta fram och lämna ut information från uppgiftssamlingen. Informationen är strukturerad och kan föras in i exempelvis ett analysverktyg.

Resultat och effekter

Arbetsgruppens huvudsakliga slutprodukt är det bifogade informationsmaterialet. Materialet ska användas för att sprida kunskap om individuppgifterna hos myndigheter och arbetslöshetskassor.

Materialet, och processen i arbetsgruppen med att ta fram, skapar en gemensam kunskapsplattform. Denna ska bidra till att möjligheterna att bedöma individuppgifternas tillförlitlighet ökar. I ett vidare perspektiv ska det även öka myndigheters och arbetslöshetskassors möjligheter att kunna vidta olika åtgärder som ska minska risken för att falska individuppgifter läggs till grund för exempelvis utbetalningar från välfärden.

Slutsatser, rekommendationer och utvecklingsbehov

Arbetet i Individuppgifter har visat att utmaningarna som är kopplade till individuppgifterna kanske inte främst handlar om att förstå konstruktionen bakom dem eller deras rättsliga ställning. Det handlar snarare om att kunna skilja en falsk uppgift från en tillförlitlig.

Beroende på process handlar det initialt om att identifiera misstänkt falska individuppgifter via antingen maskinella eller manuella urval. Detta arbete är beroende av tillgången till adekvata indikatorer och att dessa kan integreras i de olika processerna. Förutsättningarna för detta varierar mellan myndigheter och mellan olika processer. I nästa skede krävs befogenhet, verktyg och metodik för att kunna samla in material som kan visa att individuppgiften faktiskt är falsk.

Arbetsgruppen konstaterade att mot bakgrund av tillgången till information, avstämningsmaterial och erfarenhet av att hantera individuppgifter torde Skatteverket och Utbetalningsmyndigheten vara de myndigheter som har bäst förutsättningar att göra bedömningar om individuppgifternas tillförlitlighet.

Eftersom de flesta rekommendationer och utvecklingsbehov nedan helt eller delvis berör Skatteverkets verksamhet kommer verket ta ansvar för att de utreds vidare.

Markerade individuppgifter

Skatteverkets markeringar, som pekar ut falska individuppgifter, är en tydlig riskindikator och ger ett bra stöd för myndigheter och arbetslöshetskassor när det kommer till att undvika felaktiga utbetalningar.

Markeringarna behöver bli fler och får gärna sättas i så nära anslutning till den påstådda löneutbetalningen som möjligt. Det är dock viktigt att betona att även

markeringar som sätts retroaktivt, d.v.s. året efter utbetalningsåret, är till nytta för myndigheter och arbetslöshetskassor.

I Skatteverkets tidiga kontroll av arbetsgivardeklarationer under beskattningsåret sätts ofta markeringarna på enskilda redovisningsperioder/individuppgifter. Det krävs därför att en myndighet eller arbetslöshetskassas begäran omfattar just denna period för att de ska få kännedom om att det finns en markering för den individ som utreds.

Arbetsgruppen har diskuterat hur markeringarna ska kunna nyttjas mer effektivt.

- Skatteverket behöver identifiera fler falska individuppgifter för att kunna sätta fler markeringar.
- Undersök om det finns förutsättningar för Skatteverket att kunna dela markeringar med myndigheter och arbetslöshetskassor utan en begäran.
- Myndigheter och arbetslöshetskassor kan, med stöd av 10 kap. 15 a § i offentlighets- och sekretesslagen, fråga Skatteverket om en viss utbetalare lämnat individuppgifter som Skatteverket markerat. Denna process skulle bli smidigare med en API-lösning.
- Om markeringar i stället för på individnivå sattes på uppgiftslämnarnivå skulle de kunna få ett större genomslag.
 - En sådan markering skulle dock behöva hanteras med stor försiktighet eftersom en uppgiftslämnare kan ha lämnat både tillförlitliga och falska individuppgifter.
- Kan Utbetalningsmyndigheten lämna underrättelser om att en individ - som har fått en välfärdsutbetalning – fått individuppgifter från en uppgiftslämnare som Skatteverket markerat andra individuppgifter för?
- Om markeringarna automatiskt delades med myndigheter och arbetslöshetskassor skulle de kunna tjäna som ”välfärdsmarkeringar” och bli gemensamma riskindikatorer för myndigheter och arbetslöshetskassor.
- Det behöver bli enklare för myndigheter och arbetslöshetskassor att rapportera iakttagelser kring misstänkt falska individuppgifter för att på så sätt bidra till att Skatteverket utreder och markerar individuppgifter för med hög risk.

Nya eller ändrade individuppgifter

Arbetsgruppen diskuterade även hur myndigheter och arbetslöshetskassor ska kunna få en signal om att en individuppgift ändrats efter att den begärts ut. Ett förslag är en prenumerationstjänst, som skulle innebära att myndigheten skickar en förfrågan som uppdateras exempelvis en gång per månad eller en gång per år i syfte att hitta ändringar

Bilaga

Ett informationsmaterial om individuppgifter